

Omgaan met onverwachte ontwikkelingen in de branche

Programma

- Mindset & onzekerheid.
- Ons brein & onzekerheid.
- Trends & verandering.
- Scenario's & verandering.
- Voorbeeld en reflectie.
- Afsluiting.

Mindset & Onzekerheid

“Culture eats strategy for breakfast”
Peter Drucker.

“The greatest danger in times of turbulence is not the turbulence, itself, but to act with yesterday’s logic”

Peter Drucker

Mindsets

Ja maar...
&
Als ... dan..

- **Kritisch**
- **Analytisch**
- **Rechtlijnig**
- **Bekende wereld**

Wat als ?
Ja en

Open minded   **Intuïtief**

Associatief

Onbekende wereld

Niet oordelend

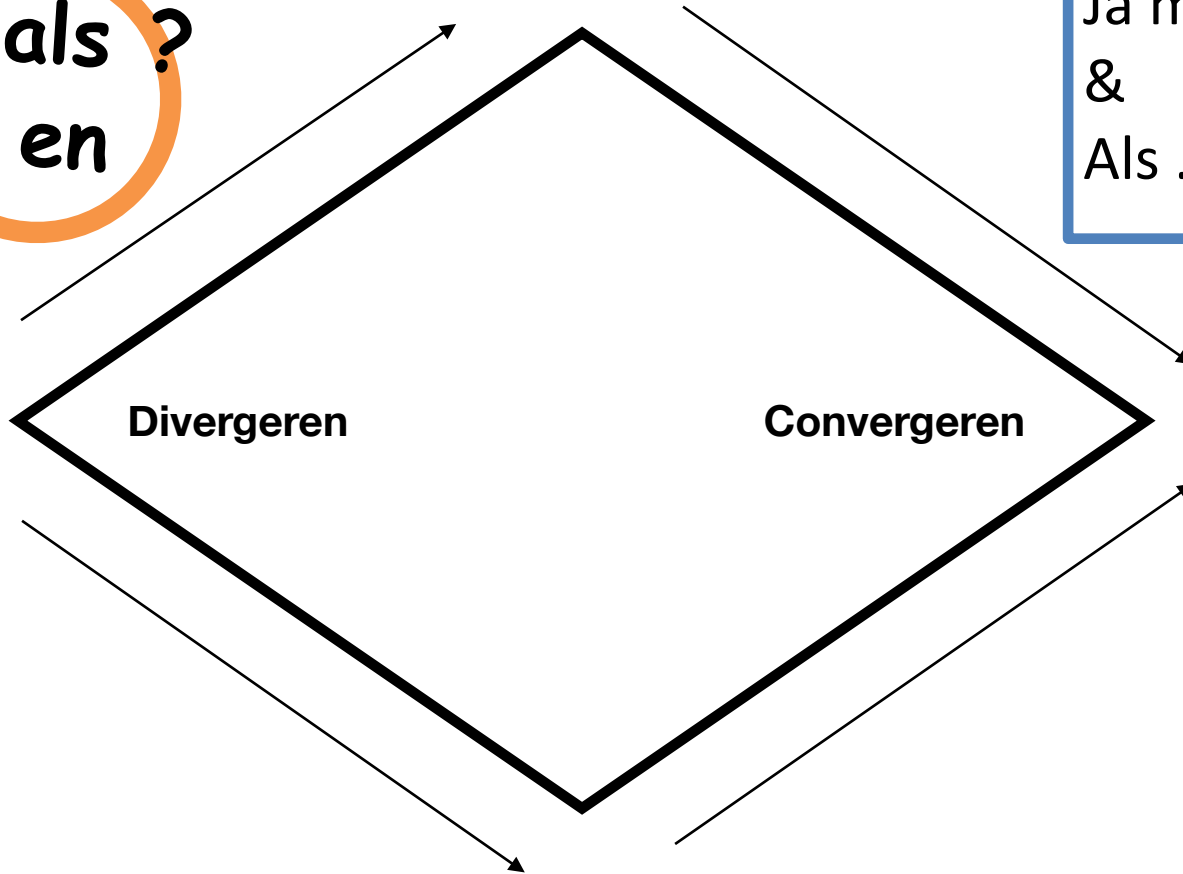
J A E N

J A M A A R

Omgaan met verandering

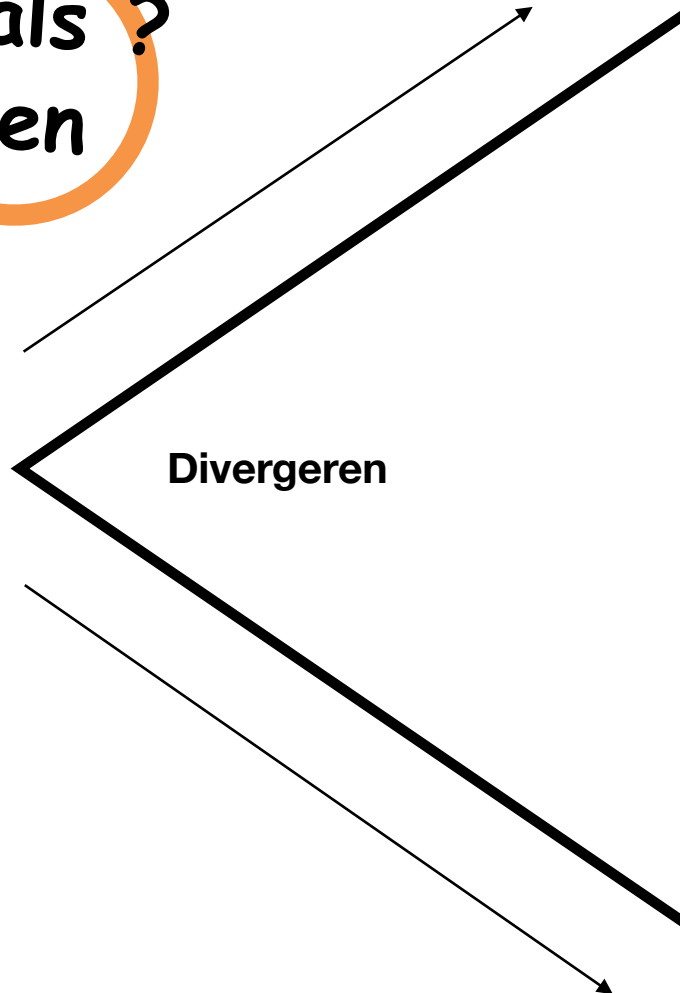
Wat als ?
Ja en

Ja maar...
&
Als ... dan..

Omgaan met verandering

Wat als ?
Ja en

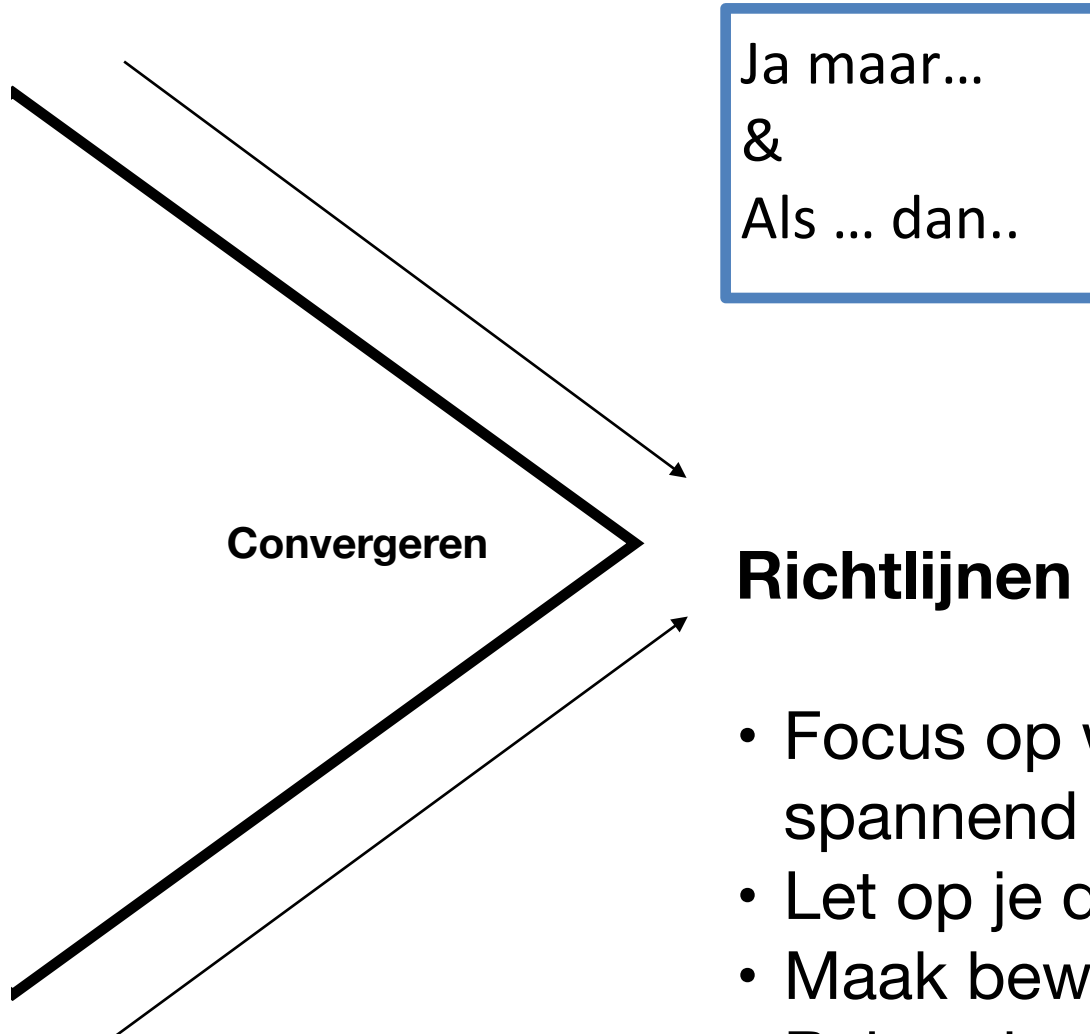

Divergeren

Richtlijnen

- Oordeel niet
- Maak verbindingen
- die je eerst niet zag
- Ga voor nieuw

Omgaan met verandering

Ons brein & Onzekerheid

Denkstijlen in verandering

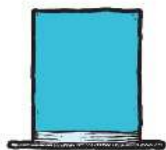
“The main difficulty of thinking is confusion”

"We try to do too much at once. Emotions, information, logic, hope, and creativity all crowd in on us. It is like juggling with too many balls." The solution?

Unscrambling the thinking process with the "six thinking hats":

Bron: Edward de Bono

Denkstijlen in verandering

Blauwe Hoed

Denken over denken,
Proces, Organiseren,
Voorzitten, Faciliteren.

Witte Hoed

Aanwezige en
nodige informatie,
Feiten en Cijfers.

Rode Hoed

Intuïtie, Emoties en
Gevoel

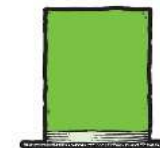
Gele Hoed

Voordelen,
Optimisme en
Waarde.

Zwarte Hoed

Waarschuwing, Risico's,
Moeilijkheden,
Problemen.

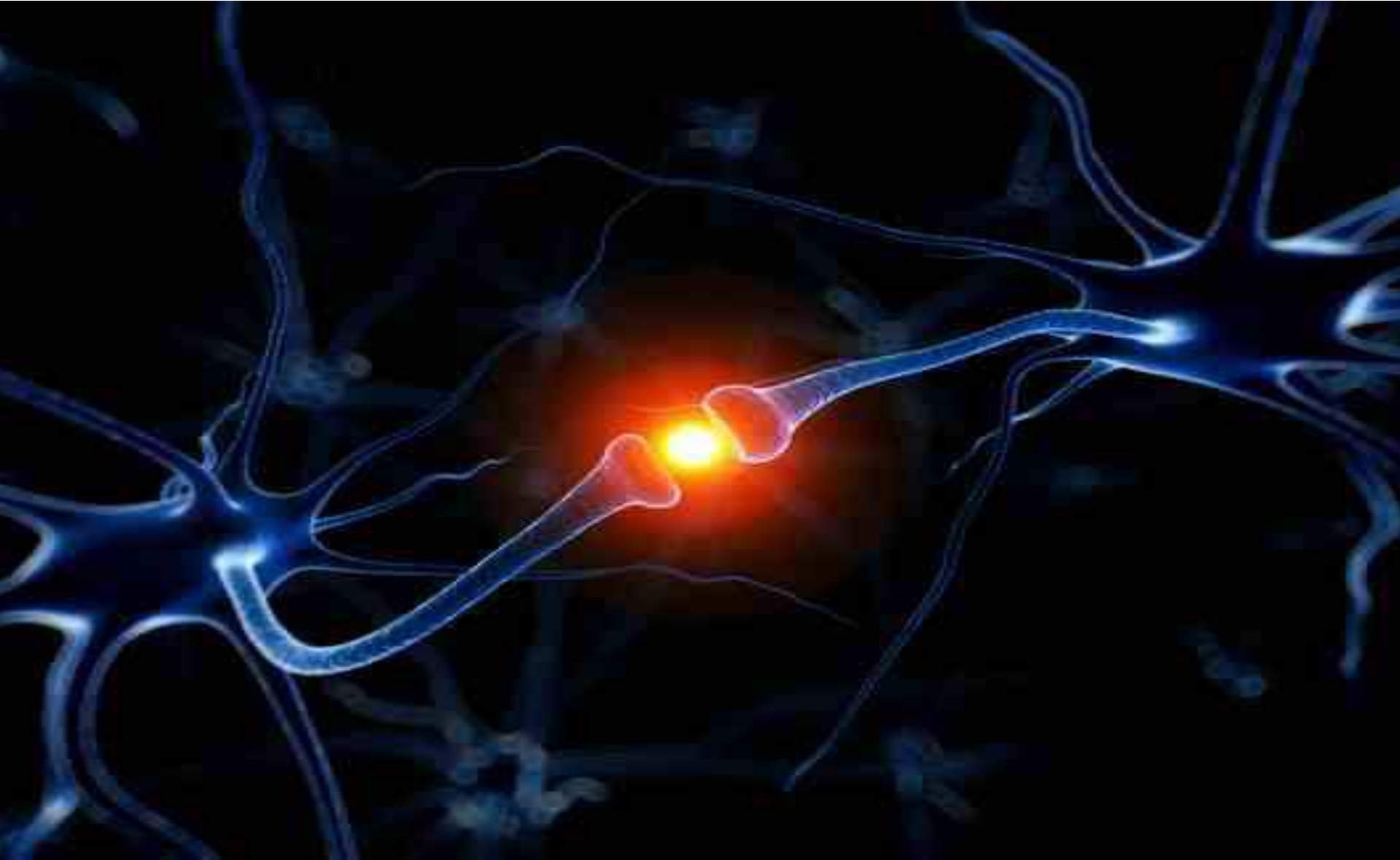

Groene Hoed

Alternatieven,
Oplossingen, Ideeën en
Creativiteit

Omgaan met verandering: ons brein

Gedachten zijn als water

Geef zo snel mogelijk het VERKEERDE antwoord

Welke kleur heeft een sinaasappel?

Geef zo snel mogelijk het VERKEERDE antwoord

Wat is de hoofdstad van Frankrijk?

Geef zo snel mogelijk het VERKEERDE antwoord

Hoeveel is 12 gedeeld door 4

Geef zo snel mogelijk het VERKEERDE antwoord

Welke smaak heeft suiker?

Gedachten zijn als water

Trends & Verandering

...satie
...Wereldoorlog

1918-1940
Interbellum
Samenwerking bij grote risico's

1914 - 1918
Eerste Wereldoorlog

Folkern
Posthur

1870 - 1914
Verzorgingsstaat

1840 - 1970
Liberalisme

Hulp van particulieren

ALARM!
OBAS

1815 - 1840
Nederland
Voorzorg

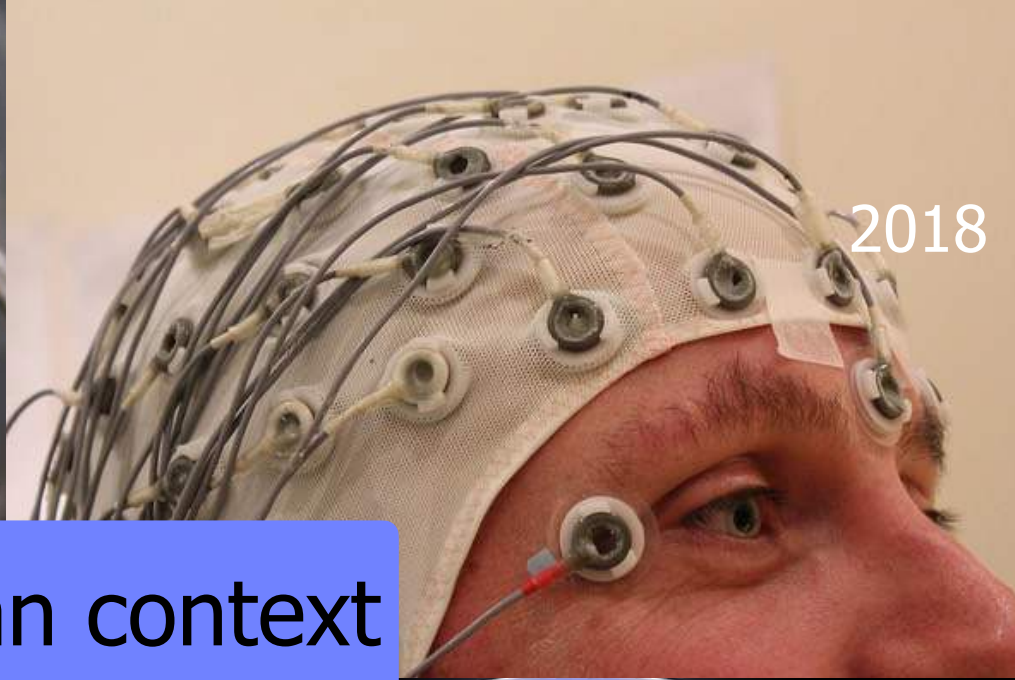

2013

2018

Bewust van context
en
verbeeldingskracht

2045

Trends & Verandering

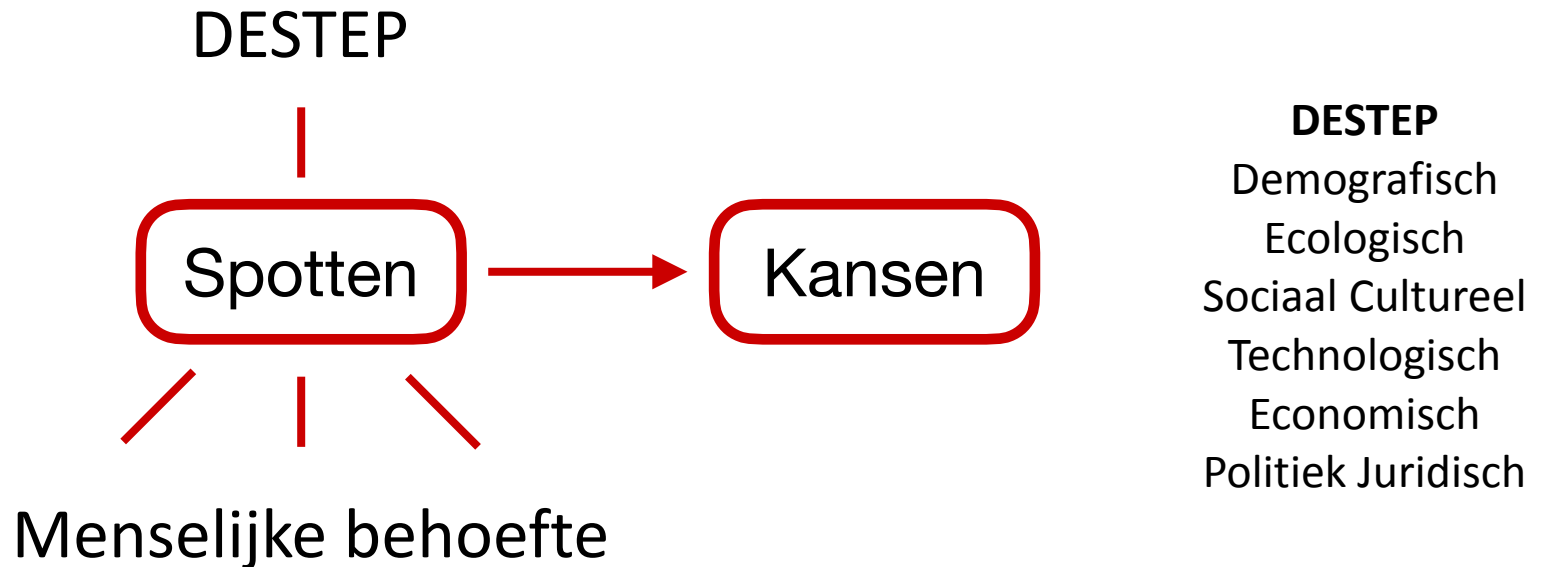
Wat is een trend?

Een beweging die minimaal 3 jaar in minimaal 3 andere sectoren aan de gang is.

Wat is het belang van trends?

- Beïnvloedt gedrag. Kan gevolgen hebben huidige diensten.
- Disruptieve innovatie komt bijna altijd van buiten de sector.
- Trends bieden kansen.

Trends & Verandering

Trends & Verandering

Belangrijke trends (en ontwikkelingen) in de kinderopvang?

1. Tekort aan personeel.
2. Tweedeling maatschappij (rijk/arm, oud/jong, autochtoon/allochtoon etc.).
3. Kansenongelijkheid (armoedebestrijding/bestaanszekerheid).
4. Voortdurende technologische ontwikkelingen.
5. Duurzaamheid.
6. Snel stijgende (loon)kosten.
7. Vergrijzing.
8. Consolidatie.

Plenair:

- Wat zijn de kansen die je ziet?
- Wat zijn de risico's die je ziet?

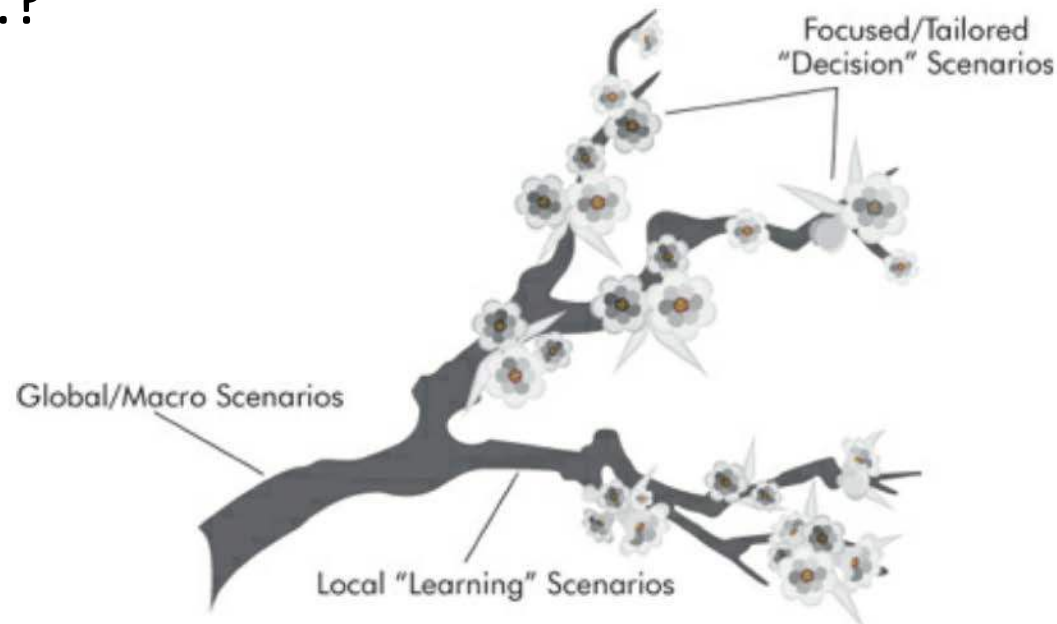
Scenario's & Verandering

Verschillende soorten scenario's

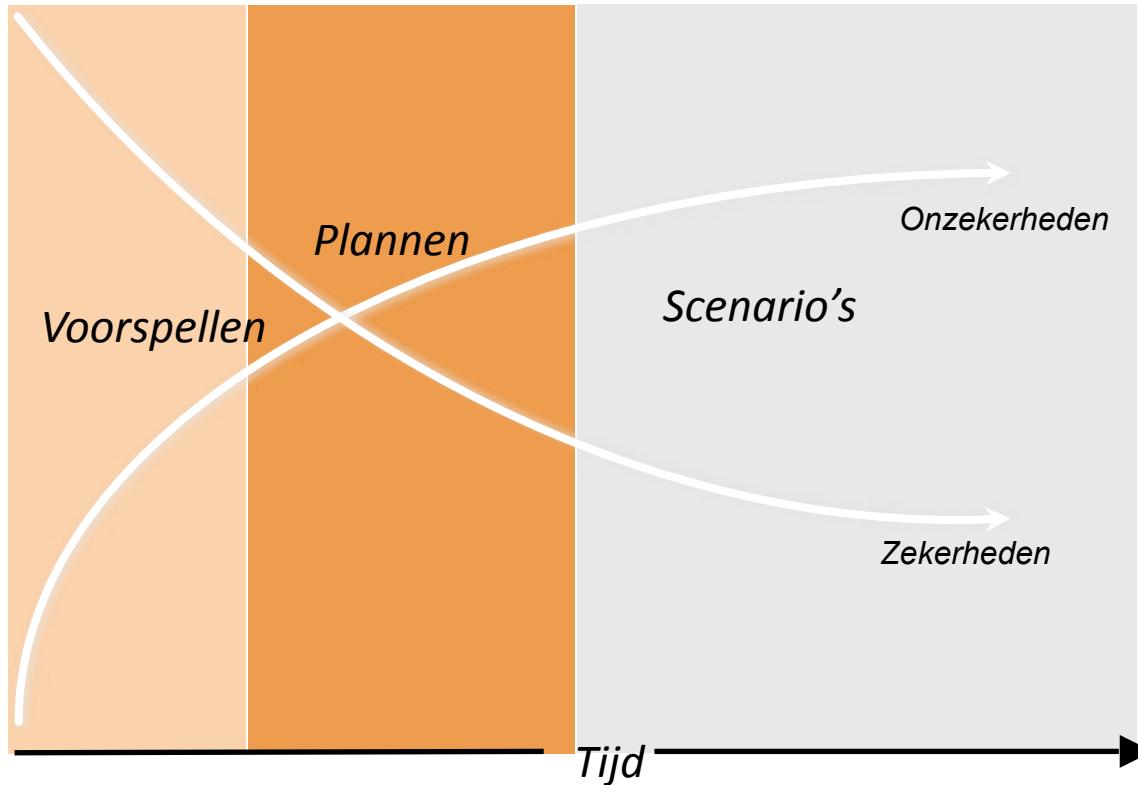
Je kunt scenario's inzetten voor:

- Algemene trends en ontwikkelingen; toekomstverkenningen
- Voor besluitvorming; gegeven A en B, wat is de impact op ons?
- Om als organisatie te leren & te anticiperen: 'wat nou als...?'

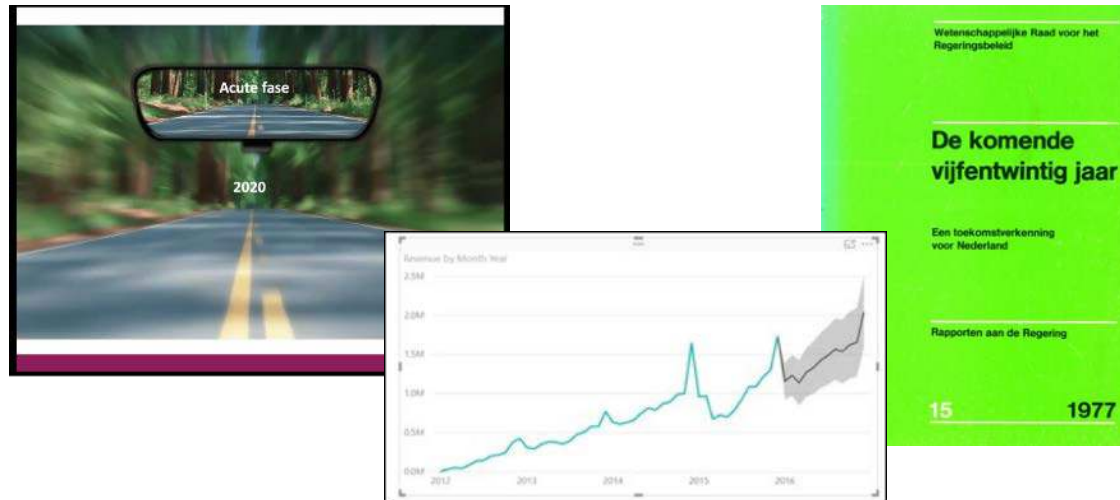
Waarom scenario's?

Toetsen van robuustheid / toekomstvastheid van productconcepten en voorbereid zijn op alternatieve situaties

Bruikbaarheid scenario's?

Waarom hebben veel scenario's geen bruikbare uitkomsten?

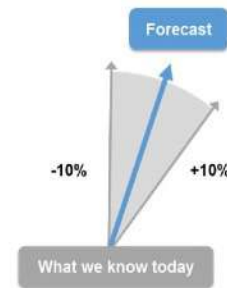
Trying to predict the future is like trying to drive down a country road at night with no lights while looking out the back window

- Peter Drucker³⁵

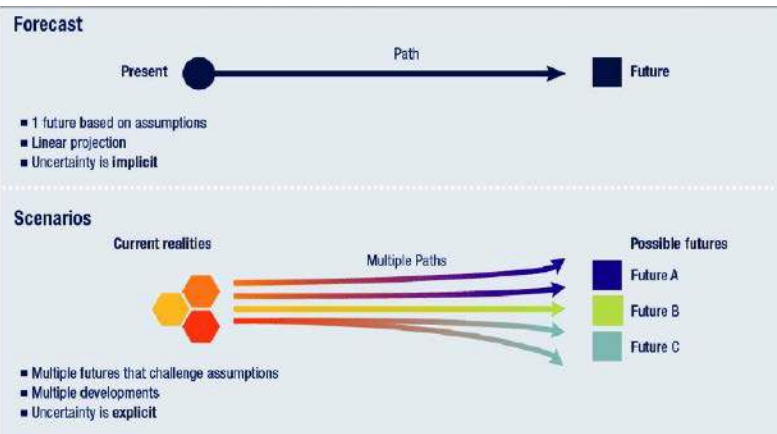
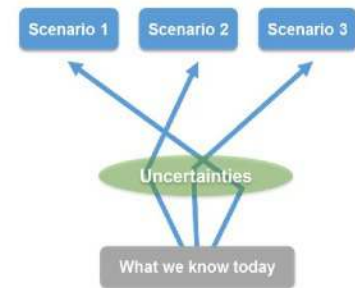
Wat nou als...

- Hoe kun je het onbekende gebruiken?
- Hoe anticiperen op wat je nu nog niet weet?

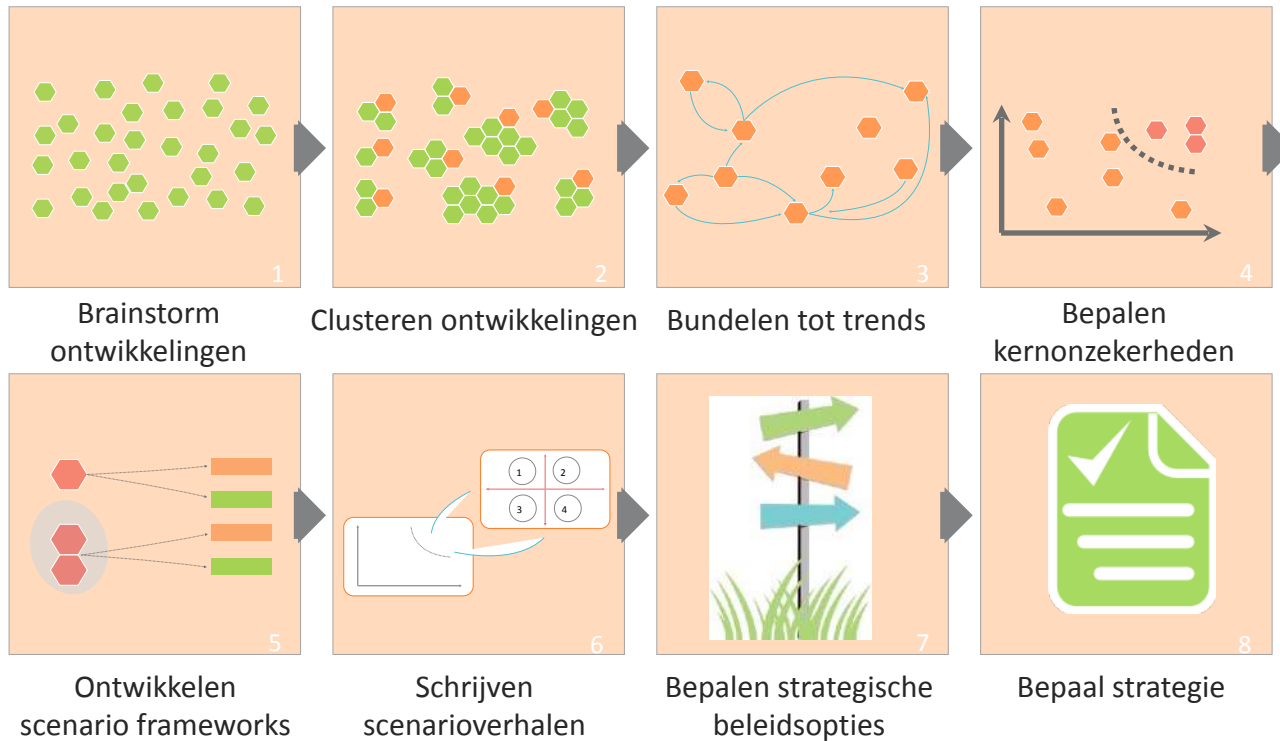
Forecast Planning
Extrapolating from the Recent Past

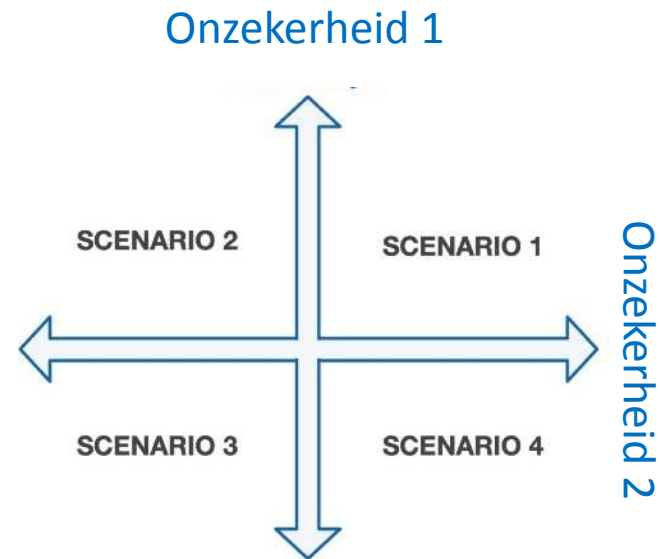
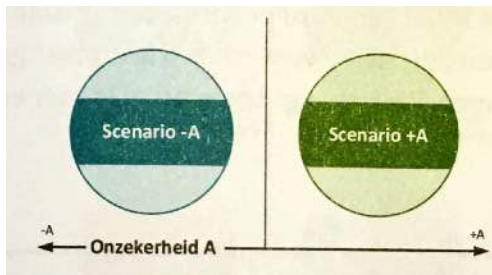
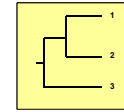
Scenario Planning
Envisioning Multiple Futures

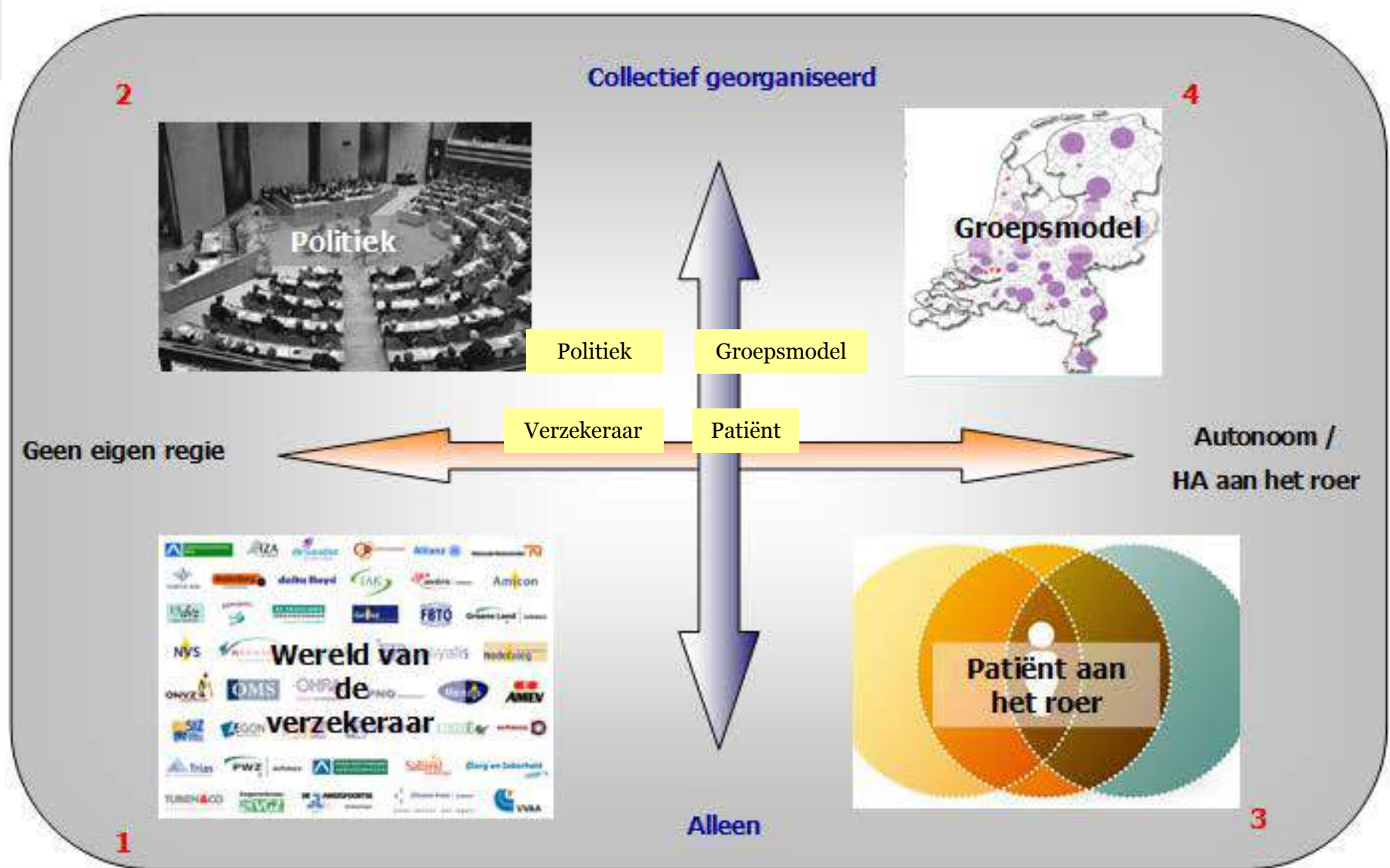

Toekomstverkenning: Scenario's in 8 stappen

Alternatieve Uitkomsten

- ✓ **Door gebrek aan regie en een solistische houding van werken in de eerste lijn heeft ertoe geleid dat de verzekeraars de regie in handen hebben gekregen.**

‘Wereld’ van de verzekeraar

Huisartsen is het niet gelukt de samenwerking en het zich organiseren in collectief echt vorm te geven. De verzekeraar is in dit gat gesprongen en heeft de regie overgenomen.

- De ketenzorg is weggehaald bij de huisarts.
- Huisartsen werken ieder voor zich en wanneer het uitkomt samen.
- De verzekeraar heeft de regie naar zich toegetrokken en stuurt de patiënt naar aangesloten partijen / partners, of heeft eigen HA in dienst.
- Commerciële partijen krijgen kansen en nemen delen van de zorg voor chronische patiënten over.
- De huisarts blijft over voor basiszorg / als vangnet voor 'niet georganiseerde' vragen.
- POH en andere gespecialiseerde ondersteuners verdwijnen uit de praktijk.
- Kortom de huisarts doet alles weer zelf.

Voorwaarden wil dit scenario kunnen ontstaan en blijven bestaan?

Terug

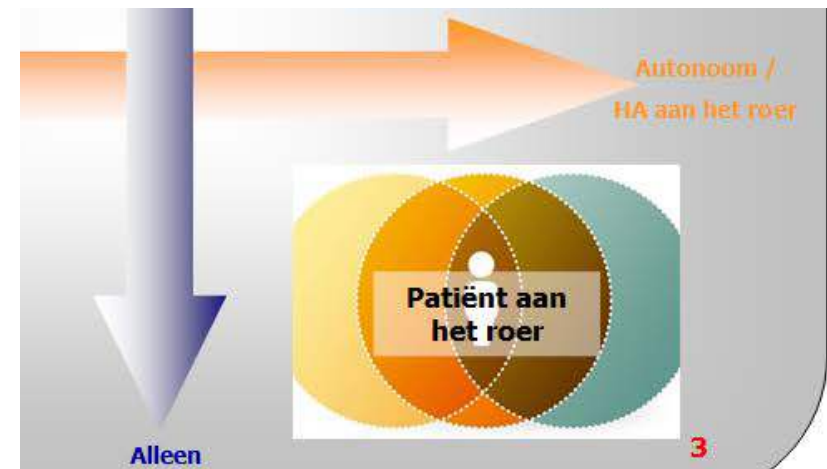

Er zijn een 2-tal assen te benoemen op basis waarvan een aantal scenario's voor de coöperatie kan worden gemaakt. Strategische vraag is hoe wij daar als coöperatie mee om zullen gaan. De assen zijn regie / autonomie vs alleen werken / collectief.

'Patiënt centraal'

Vanuit de politiek is veel van de marktwerking teruggedraaid. Huisartsen hebben weer een centrale rol als poortwachter gekregen. Verzekeraars hebben een deel van het streven om regie te verkrijgen los gelaten, maar werken met koptarieven en kwaliteitskeurmerken voor individuele praktijken. Gevolg is wel dat door gebrek aan noodzaak en druk van buiten de meeste huisartsen het collectief organiseren van zorg loslieten.

- Patiënt staat centraal en heeft van alles te kiezen
- Zorglandschap bestaat uit individuele praktijken, HOEDEN en zorgcentra.
- Succes van ketenzorg en samenwerking tussen zorgaanbieders scheelt per regio en is afhankelijk van initiatiefnemers.
- Verzekeraars contracteren individuele praktijken op basis van kwaliteitscriteria.

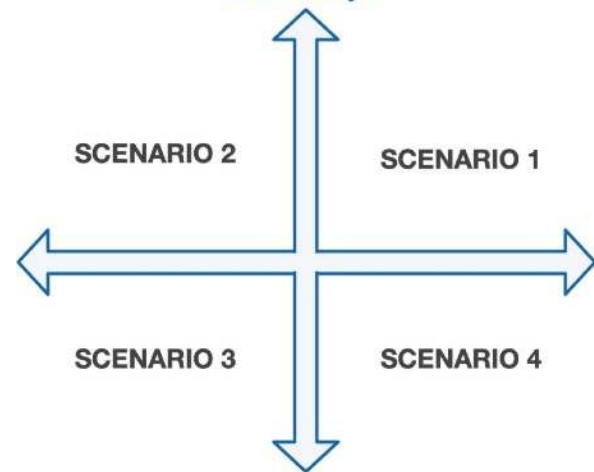

Voorwaarden wil dit scenario kunnen ontstaan en blijven bestaan?

Terug

Scenario's maken

- Wat als een combinatie van trends zich voordoet?
- Scenario's maken: kwadranten diagram.
- Groepjes.

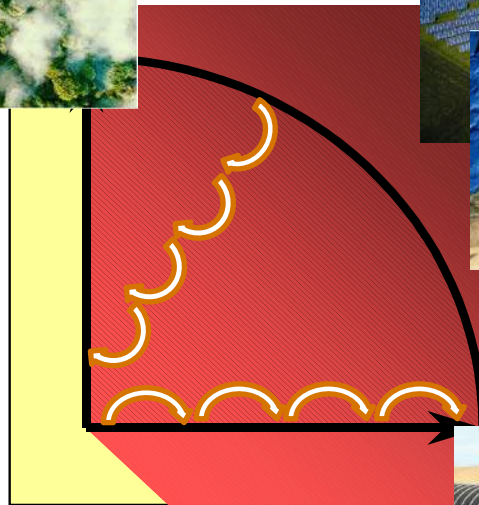
Wat nou als....?

Witte waterstof

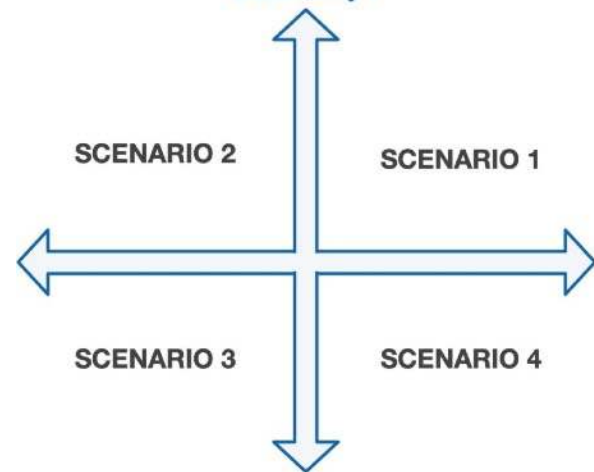
Alleen maar
zonne-energie

Technologische doorbraak – mini
kernreactoren

Wat nou als...

- Stel er doet zich een 'event' voor....
- Wat doet dat met een scenario?

Mindset rules

De Wijde Wereld: Uden.

- Niet een vaste leraar meer > loslaten vast element.
- Kinderopvang en PO delen medewerkers > loslaten vast element.
- Open leerruimtes > combineren elementen.
- Budgetten gemixt (kinderopvang en PO) > combineren elementen.
- Kinder van 0 - 12 jaar hele dag terecht.
- Een speelleercentrum: spelen en leren wisselen elkaar af.

Lambert Koster: l.koster@b-sense.nl
0624749421

Rex Bierlaagh: info@twngl.nl
0637418942

Afsluiting